

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 515/2024-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Okresní hospodárske komory Hodonín**, Svatoborská 591, Kyjov, Česká republika, zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. septembra 2024 a doplnenou 30. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023, tiež vyslovenia porušenia uvedených práv postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 4Cob/222/2017 a sp. zn. 4Cob/73/2019, ako aj vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 a krajského súdu v konaní sp. zn. 4Cob/222/2017 a sp. zn. 4Cob/73/2019. Žiada prikázať mestskému súdu konať v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 bez zbytočných prietahov, priznať jej finančné zadostučinenie 12 500 eur od mestského súdu, 6 000 eur od krajského súdu a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 515/2024-30 z 2. októbra 2024 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023. Tiež prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-26Cb/17/2013. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Sťažovateľka sa na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobou podanou v januári 2013 domáhala určenia neplatnosti odstúpenia žalovaného od špecifikovanej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku a určenia, že táto zmluva uzatvorená medzi nimi stále trvá. Okresný súd vydal 24. októbra 2016 rozsudok, ktorý bol na základe odvolania sťažovateľky uznesením krajského súdu sp. zn. 4Cob/222/2017 z 10. mája 2018 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd vydal druhý rozsudok 20. septembra 2018, pričom opätovne

žalobu zamietol. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4Cob/73/2019 z 30. apríla 2020 bol po odvolaní sťažovateľky druhý rozsudok okresného súdu potvrdený.

4. Sťažovateľka podala 2. októbra 2020 dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 30. apríla 2020. Dovolací súd uznesením sp. zn. 1Obdo/23/2021 z 23. novembra 2022 rozsudok krajského súdu z 30. apríla 2020, ako aj rozsudok okresného súdu z 20. septembra 2018 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

5. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 26Cb/17/2013, prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, a priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie 1 500 eur a náhradu trov konania.

6. Sťažovateľka vytkla, že napriek príkazu ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov dosiaľ nie je napadnuté konanie právoplatne skončené, čo je vzhľadom na jeho celkovú dĺžku, ako aj dobu od právoplatnosti uvedeného nálezu ústavného súdu zjavne neprimerané a v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Bezprostredne po právoplatnosti nálezu ani v primeranej dobe nedošlo zo strany mestského súdu (právneho nástupcu okresného súdu) k náprave a krokom smerujúcim k rozhodnutiu v merite veci.

7. Podľa sťažovateľky v posudzovanom prípade nejde o takú mieru skutkovej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že jej vec nie je ani po vyše 11 rokoch a 7 mesiacoch právoplatne skončená. Konanie sa z dôvodu nesústreďeného a neefektívneho postupu mestského súdu (predtým okresného súdu) a krajského súdu opätovne nachádza na mestskom súde. Neprimeraná dĺžka súdneho konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľky. Sťažovateľka uvádza, že okresný súd vydal prvý rozsudok po 3 rokoch a 9 mesiacoch od podania žaloby, ktorý bol následne po uplynutí takmer 6 mesiacov od predloženia veci krajským súdom zrušený. Toto obdobie je podľa sťažovateľky nutné pripočítať na ťarchu okresného, aktuálne už mestského súdu.

8. Podľa sťažovateľky prietahy v napadnutom konaní predstavujú priamy zásah do jej vlastníckeho práva. Súdy v danej veci za viac ako 11 rokov a 7 mesiacov od podania žaloby neodstránili jej právnu neistotu, na základe čoho dochádza k tomu, že nemôže pokojne užívať a vlastniť svoj majetok, a dochádza aj k ohrozeniu podnikateľských investícií. Je toho názoru, že v jej prípade dochádza k porušeniu zásady legality, ako aj legitimacy a v neposlednom rade aj proporcionality zákroku voči jej základnému právu vlastniť a pokojne užívať majetok, pretože v právnom poriadku Slovenskej republiky sa dostala do priestoru, keď z dôvodu dlhodobej nečinnosti súdu dochádza k neúnosne dlhému obdobiu bez akejkoľvek šance sťažovateľky užívať svoj majetok, keďže aj platnosť odstúpenia od zmluvy úzko súvisí s hodnotou záväzku, ktorého sa takáto zmluva týka, nehovoriac o výške trov konania, ktoré za dobu jeho trvania tiež musia predstavovať nemalú sumu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

9. Mestský súd vo svojom vyjadrení uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 a konštatoval, že vo veci priebežne konal, a to čo možno najplynulejšie

s prihliadnutím na nadmernú zaťaženosť súdnych oddelení jednotlivých zákonných sudcov. K celkovej dĺžke konania v posudzovanom období prispela podľa neho predovšetkým samotná sťažovateľka, pretože na základe jej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa predpisov o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci bol súdny spis opakovane predkladaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) na účel jej prerokovania. V tejto súvislosti tak súdny spis strávil na ministerstve od 10. mája 2023 do súčasnosti viac ako 9 mesiacov, čo nepochybne prispelo k celkovej dĺžke konania. Od mája 2023 sa vo veci konalo viacero pojednávaní, z čoho možno usúdiť, že je v záujme zákonného sudcu, aby vec bola čo najrýchlejšie spravodlivo rozhodnutá. Sťažovateľke zároveň bola na základe jej žiadosti viackrát poskytnutá lehota na vyjadrenie či predloženie dôkazov, čo taktiež prispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o otázku zložitosti sporu, ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 konštatoval, že vec sťažovateľky vykazuje skutkovú a právnu zložitosť, ktorá mala vplyv na doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Ústavný súd však zároveň opäť uvádza, že doterajšiu dĺžku napadnutého konania nie je možné ospravedlniť samotnou skutkovou a právnu zložitosťou veci. Na druhej strane uvedené skutočnosti o zložitosti veci ústavný súd primerane zohľadnil pri určení sumy finančného zadosťučinenia (napr. IV. ÚS 135/2013, II. ÚS 4/2021, II. ÚS 138/2021).

14. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v posudzovanom období napadnutého konania, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnej fáze konania k zbytočným priet'ahom.

15. Pokiaľ mestský súd argumentuje, že k celkovej dĺžke konania v posudzovanom období prispela predovšetkým samotná sťažovateľka, keďže v súvislosti s jej žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bol súdny spis opakovane predkladaný ministerstvu, ústavný súd k tomu uvádza, že využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi na presadzovanie a uplatňovanie jej práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (m. m. I. ÚS 31/01). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Za dĺžku obdobia, počas ktorého bol súdny spis predložený ministerstvu, nemôže niesť zodpovednosť sťažovateľka, avšak v okolnostiach prejednávanej veci mal mestský súd urgovať ministerstvo na vrátenie spisu.

16. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v posudzovanom období napadnutého konania, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia mestského súdu a z predloženého súdneho spisu. Po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 sa v napadnutom konaní uskutočnili pojednávania 22. septembra 2023 a 8. decembra 2023. Následne bol termín pojednávania nariadený na 26. január 2024 zrušený z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky zákonného sudcu. Ďalší termín pojednávania bol nariadený až 13. augusta 2024 na 25. september 2024, ktorý bol z dôvodov na strane zákonného sudcu zmenený na 2. október 2024. Mestský súd tak bol od pojednávania konaného 8. decembra 2023 nečinný cca 9 mesiacov, čo je vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023 neprípustné.

17. Vo vzťahu k obrane mestského súdu spočívajúcej v argumentácii o nadmernej zaťažnosti jeho súdnych oddelení ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

18. Ústavný súd s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania, skôr vyslovený (nálehom ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023, pozn.) príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov a zistenú nečinnosť mestského súdu v uvedenom období (bod 16) dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo aj v posudzovanom období k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. K sťažovateľkou namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť predovšetkým v dôsledku neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ústavný súd poznamenáva, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmet konania, teda to, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 242/07). Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vykonanie spravodlivosti s neprimeraným oneskorením vo svojej podstate ohrozuje základné právo na súdnu ochranu, a tým aj dôveryhodnosť justície (m. m. IV. ÚS 184/2010, IV. ÚS 13/2018).

20. Na základe skutočnosti, že od podania žaloby uplynulo už 11 rokov a 10 mesiacov, pričom vec sťažovateľky nie je stále právoplatne skončená, ústavný súd zastáva názor, že uvedený stav je nezlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Dlhodobo trvajúce súdne konanie bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej možno kvalifikovať vo vzťahu k sťažovateľke ako odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. „Majetkom“ podliehajúcim ochrane čl. 1 dodatkového protokolu môžu byť „majetky existujúce“ alebo majetkové hodnoty vrátane pohľadávok, o ktorých sťažovateľ môže tvrdiť, že má aspoň legitímnu nádej na ich zhmotnenie (Pine Valley Developments a ďalší proti Írsku, sťažnosť č. 12742/87, rozsudok z 29. 11. 1991, bod 51).

22. V prípadoch, keď sťažovateľ tvrdil, že dĺžka konania sama osebe predstavovala pokračujúci zásah do vlastníckeho práva, ESLP rozhodol, že je nevyhnutné preskúmať dĺžku namietaného konania podľa čl. 1 dodatkového protokolu (Zanghi proti Taliansku, rozsudok z 10. 2. 1993, § 23), alebo rozhodol, že posúdenie tejto otázky by bolo predčasné (Beller proti Poľsku, rozsudok z 1. 2. 2005, § 74). V prípadoch týkajúcich sa mimoriadne dlhých konaní ESLP rozhodol, že ich zdĺhavé vedenie (Kunić proti Chorvátsku, rozsudok z 11. 1. 2007, ods. 67; Machard proti Francúzsku, rozsudok z 25. 4. 2006, § 15) alebo iné opatrenia prispievajúce k omeškaniu (Immobiliare Saffi proti Taliansku, rozsudok z 28. 7. 1999, § 59) mali tiež priamy vplyv na právo sťažovateľov na pokojné užívanie ich „majetku“.

23. Ústavný súd, berúc do úvahy všetky okolnosti prejednávanej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatuje, že k zásahu do podstaty práva sťažovateľky vlastniť majetok, resp. práva na pokojné užívanie majetku postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo, a preto požiadavke na vyslovenie porušenia práv zaručených čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu vyhovel.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 139/2023 vyslovil príkaz podľa čl. 127 ods. 2 ústavy adresovaný okresnému súdu ako právnomu predchodcovi mestského súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, nebolo potrebné tento príkaz opakovať v konaní o tejto ústavnej sťažnosti.

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

26. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti po jej doplnení žiadala o priznanie primeraného finančného zadostučinenia od mestského súdu v sume 13 000 eur, čo odôvodnila predovšetkým celkovou dĺžkou napadnutého konania a skutočnosťou, že ústavný súd už vyslovil porušenie jej práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní. Tiež poukázala na to, že prietahy spôsobené mestským súdom sa dotkli aj jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu.

27. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

28. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESJP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným, resp. mestským súdom, ako aj na jeho nečinnosť po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 139/2023-45 z 10. mája 2023, a to napriek tomu, že v predmetnej veci už ústavný súd konštatoval zbytočné prietahy, berúc do úvahy predmet konania na súde, správanie sťažovateľky, avšak aj skutkovú a právnu zložitosť veci, ústavný súd považoval priznanie 1 000 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadostučinenie. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadostučinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu sťažovateľky nevyhovel.

V.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

32. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 856,75 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 343,25 eur

vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 13,73 eur. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľkou tejto dane.

33. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu